T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YAYIMLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞINCA
15 GÜNDE BİR PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR

CİLT : 55 | 20 TEMMUZ 1992 | SAYI : 2362

TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞINDAN

Karar Sayısı : 84 Tarih : 30.3.1992

Konu : Lise 1.,2. ve 3. sınıflar Türk Dili ve Edebiyatı, Kompozisyon ve Dil Bilgisi'ne ait programların kabulü.

1. Lise 1., 2., 3, sınıflar için Türk Dili ve Edebiyatı, Kompozisyon ve Dil Bilgisi programlarının 1992 - 1993 öğretim yılından itibaren uygulanmak ve denenip geliştirilmek üzere Ek'li örneğine göre kabulü,

2. Kurulumuzun 21.9.1957 tarih ve 215 sayılı kararı ile kabul edilen Lise 1., 2., 3. sınıflar Türk Dili ve Edebiyatı programının yürürlükten kaldırılması,

hususlarının Bakan'a arzı kararlaştırıldı.

Ömer OKUTAN Başkan	Orhan ÇAKIROĞLU Üye	Ahmet SEVGİ Üye
Güler ŞENÜNVER Üye	Dr. Ezdihar KARABULUT Üye	Nâzım İrfan TANRIKULU Üye
Ömer ÖZÜDURU Üye	Prof. Dr. K. Yaşar KOPRAMAN Üye	Prof. Dr. Abdurrahman GÜZEL Üye
Sürmerli AĞDEMİR Üye	Mustafa ERTÜRK Üye	Selahattin MEYDAN Üye
Saim HEKİMOĞLU Üye	Haşim AYAOKUR Üye	Sevim ÇAMELİ Üye

UYGUNDUR
30/3/1992

Köksal TOPTAN
Millî Eğitim Bakanı

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

1. 2. 3.

(Bu program denenip geliştirilmek üzere hazırlanmıştır.)

GENEL AMAÇLAR

Edebiyat, dilbilgisi ve kompozisyon öğretim ve eğitiminin temel amacı, Anayasamız ve Millî Eğitim Temel Kanunu'ndaki hükümler doğrultusunda, millî ve manevî değerlerine sahip, hoşgörülü, yurt ve dünya meseleleri karşısında düşünce üretebilen, eleştiri yapabilen vatandaşlar yetiştirmektir.

Bu değer ve davranışları kazandırabilmek için orta öğretimde öğrencilere verilecek Edebiyat, Türkçe - Dilbilgisi ve Türkçe - Kompozisyon derslerinin genel amaçları aşağıdaki maddeler içinde toplanabilir :

1. Millî birlik ve bütünlüğün vazgeçilmez temel unsurlarının başında gelen Türk dilini, özelliklerini bozmadan ve aşırılığa kaçmadan, edebiyatımızın seçkin eserlerini okutarak öğretmek;

2. Dilin millet hayatındaki yerini iyice belirterek, köklü kurallar kazanmış bir dilin eğitim ve öğretimdeki yerini kavratmak;

3. Öğrencilere dinlediklerini, okuduklarını, incelik ve derinlikleriyle kavratmak; onların duyduklarını, gördüklerini, düşündüklerini ve anladıklarını, söz veya yazı ile plânlı, etkili ve akılcı bir şekilde ifâde etme kabiliyetlerini geliştirmek;

4. Okumanın vazgeçilmez bir ihtiyaç ve zevk olduğunu benimsetmek ve okuma alışkanlığı kazandırmak;

5. Türk dilini kurallı, zengin, üretken ve tarihî geçmişinde çeşitli şekil ve türlerde üstün seviyeli eserler veren köklü bir dil ailesinden geldiği şuurunu yerleştirmek; bugün de Türk dili ile dünya çapında eserler verilmekte olduğunu göstermek;

6. Yazarken ve konuşurken Türkçe'nin imlâsına, telâffuzuna ve estetik inceliklerine özen gösterilmesinin benimsetilerek yaygınlaştırılmasını sağlamak;

7. Ortak millî kültür değerleri taşıyan eserlerden faydalanmak suretiyle Türk toplumunun temel değer hükümlerini öğretip benimsetmek;

8. Türk edebiyatının dünü ve bugünü ile dünya edebiyatı içerisindeki yerinin ve öneminin kavranılmasına imkân ve zemin hazırlamak;

9. Türk dili ve edebiyatı öğretimi ve eğitimi yoluyla öğrencilere diğer alanlarda da sağlam, dengeli, hür ve sistemli düşünme alışkanlığı; araştırma, tartışma, değerlendirme ve oluşturma gücü kazandırmak;

10. Sınıf ve yaş seviyelerine göre dinleme, okuma ve yazma faaliyetleri sırasında Türk dilinin imkânlarını öğrenme, kullanma ve bu yolla bilgi edinme, kavrama, analiz ve sentez yapabilme alışkanlığı kazandırmak;

11. Sözlü ve yazılı olarak metin tahlili ve yeni metinler meydana getirme faaliyetleri sırasında, kültürümüzün inanç, bilgi ve zevk inceliklerine ait birikimi tanıtarak benimsetmek.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 1,2,3

AÇIKLAMALAR

Türk Dili ve Edebiyatı ders programları üç ayrı disiplin altında gerçekleştirilmesi esasına göre hazırlanmıştır :

a. Edebiyat

b. Dilbilgisi

c. Kompozisyon

Programın uygulanması için 1. sınıfta 5, 2. sınıfta Sosyal Bilimler ve Edebiyat kolu için 6, Fen Kolu için 3, Matematik kolu için 5, 3. sınıfta Sosyal Bilgiler ve Edebiyat kolu için 6, Fen kolu için 3, Matematik kolu için 4 saatlik zaman ayrılmıştır. Bütün sınıflarda Türk Dili ve Edebiyatı için haftalık ders saatinin bir saati Dil Bilgisi ve Kompozsyon dersine ayrılır. Dil Bilgisi ve Kompozisyon dersi için ayrılan zaman, 1 hafta Dil Bilgisi, diğer hafta Kompozisyon konuları dönüşümlü olarak işlenecek şekilde düzenlenir.

Kompozisyon ayrı, Dil ve Edebiyat çalışmaları ayrı not konusu olmakla birlikte, dönem notu olarak Türk Dili ve Edebiyatı dersi için bir not verilir.

Türk Dili ve Edebiyat dersinin imtihanları birlikte yapılır; soruların % 70'i Edebiyat, % 30'u da Türk Dili ağırlıklı olarak tespit edilir. Kompozisyon dersi ise ayrı bir imtihanla değerlendirilir.

Dönem notu olarak, Türk Dili ve Edebiyat dersinin ortalaması ile Kompozisyon dersinin ortalaması alınır; haftalık ders saati sayılarıyla çarpılır; çıkan toplanır ve toplam rakam Türk Dili ve Edebiyatı dersine ayrılan haftalık ders saati sayısına bölünür. Netice, dersin dönem notu olarak kabul edilir.

Ayrıca, bu programla ilgili diğer hususları şöylece açıklamak mümkündür :

1. Program geliştirme süreklilik arzeden dinamik bir konudur. Bu programlar çağdaş anlayışla sürekli geliştirilecektir.

2. Programda "Batı Edebiyatı" bölümü yerine "Dünya Edebiyatı" bölümü konulmuş; ayrıca Türkiye dışındaki çağdaş Türk edebiyatlarına da yer verilmiştir.

3. Bu programlar;

a. 1. sınıfta edebî tür ve şekillerle, edebî kavram ve terimlerin,

b. 2. ve 3. sınıflarda, Türk edebiyatının tarihî gelişimi içinde devrin, şahsiyetin ve eserlerin en belirgin özellikleri,

c. 2. ve 3. sınıflarda, Dünya Edebiyatı'nın seçkin örneklerine yer verilmesi esasına göre hazırlanmıştır.

ç. 3. sınıfta, günümüz edebiyatına daha fazla yer ayırabilmek amacıyla, daha önceki programlardan farklı olarak klâsik Türk edebiyatına yer verilmiştir.

4. Eserlerinden faydalanılacak isimler arasında metin seçimi ve işlenmesini belirlerken, haftalık, aylık ve dönemlik eğitim süresi dikkate alınarak seçim yapılır.

5. Programda, eserlerinden faydanılacak isimler kadrosu geniş tutulmuştur; zümre öğretmenleri bu kadrodan dönemini ve türünü en iyi temsil gücü olan isimlerin eserlerini seçerek bütün yönleriyle işlemelidirler.

6. Sınıflar arasında bilgi, beceri, duygu vb. konularda da ilgi kurulur.

7. Konular, yakından uzağa; basitten karmaşığa; bilinenden bilinmiyene giden bir metodla işlenir.

8. İncelenen eserler, benzerleri ve zıtlarıyla karşılaştırılarak öğrenciye mukayese şuuru kazandırılır.

9. Bölümler ve konu başlarında açıklayıcı, düşündürücü ve yönlendirici özellikte bilgi verilir.

10. Konuların sıralanışında müfredata uyulur.

11. Kazandırılacak bilgiler metinlerden hareket edilerek verilir.

12. Uzun bir eserden seçilecek parçaların konu bütünlüğü taşımasına dikkat edilir.

13. Metinlerle, metin altı sorularının sınıf seviyesine ve amaçlara uygun olmasına dikkat edilir.

14. Konulara ayrılan saatler, devir, tür ve şahsiyetin önemine göre tespit edilir.

15. Aynı dönemi temsil eden yazarlardan alınan metinler, o dönemin özelliklerini tamamlayıcı nitelikte olmalıdır.

16. Birden fazla sınıfta okutulan şahsiyetlerin, her dönemde farklı yönlerine yer verilir.

17. Türkçe - Kompozisyon ve Türk Dili dersinde konuların uygulamalı işlenmesi için sınıfa getirilecek metinler Edebiyat dersi müfredat programından belirlenen şahsiyetlerin uygun eserlerinden seçilir,

18. Öğretmenler süre uygun olduğu takdirde, edebî dönem, şahsiyet ve eserleri daha iyi tanıtmak için serbest metinlerede yer verilebilirler.

19. İslâmiyetten önceki Türk Edebiyatı'ndan seçilen metinlerin bir bölümü, Türk Dili'nin tarihî seyrini daha iyi anlatmak ve muhtemel değişimleri göstermek amacıyla asıl şekliyle verilir.

20. Türkiye dışında gelişen Türk Edebiyatı metinleri (Azerbaycan dışında) Türkiye Türkçesi'ne aktarılarak verilir.

21. Dünya edebiyatından seçilecek metinler, iyi çevirilerden ve millî kültürümüzle çelişmeyen eserlerden alınır.

22. Seçilen metinler yoluyla millî kültürümüz, örf ve adetlerimiz ve millî menfaatlerimiz benimsetilir.

23. Öğrencilerde çağdaş ilim ve teknolojideki gelişmelere ilgi uyandırılır.

24. İmlâ, noktalama ve dilbilgisi kurallarına her zaman, her yerde uyulur.

25. 1. sınıf için seçilecek metinlerde;

a. Türünün temel özelliklerini taşıma,

b. Türünün en seçkin örneklerinden olma,

c. Sanat ve fikir değeri taşıma özellikleri aranır.

26. 1. sınıfta edebî türler, en seçkin örnekler aracılığı ile Türk Edebiyatı tarihi kronolojisi içinde, günümüzden geriye doğru tanıtılır.

27. Birinci sınıfta tür ve şekil bilgisi yanında metin tahliline de yer verilir.

28. Birinci sınıfta ilk maç türün iyice ve bütün yönleriyle tanıtılmasıdır; şahsiyetin tanıtılması 2. ve 3. sınıflarda yoğunluk kazanacaktır.

29. 2. inci ve 3. üncü sınıflarda şekil konusuna, yazarın psikolojisini, eserin özünü aydınlattığı ölçüde yer verilir.

30. Klâsik edebiyatımızdan seçilecek metinlerin, dilinin çağdaşlarına göre sade olmasına dikkat edilir.

31. Dilbilgisi konuları, dilin sırf şekil bakımından anlatımı şeklinde değil, metinler üzerinde yaptırılacak gözlem ve mukayeselerle mânanın iyi kavranmasını; dolayısıyla öğrencinin kendi fikirlerini, duygularını ve isteklerini doğru ifade etme şuuruna varmasını hedefleyen, yapıcı bir çalışma ile verilir.

32. Dilbilgisi Dersi ile ilgili terminoloji birliğini sağlamak için Türk Dil Kurumu'nca kabul edilen terimler esas alınır.

33. Öğrencinin okuma yoluyla iyiye ve güzele yönelmesi, yaşama sevinciyle güçlenmesi, kendine güven duyması ve iyi alışkanlıklar edinmesi sağlanır.

34. Okuma yoluyla öğrencide var olan anlama, anlatma, dinleme, yeni düşünceler üretme gücünün gelişmesi sağlanır.

35. Her öğrenci, ilgi ve kabiliyetlerine göre değerlendirilerek, şiir, roman, hikâye ve piyes okuma gibi faaliyetlere katılmaya özendirilir ve istidatlarına göre yönlendirilir.

36. Konuşma ve yazmada dile hakim olmanın temel şartının mânâları ve değerleri iyi bilinen kelimelerden meydana gelmiş, zengin bir kelime hazinesine sahip olma ve çok sayıda çeşitli cümleler kurabilme becerisi kazanmak olduğu şuuru verilir.

37. Yazılı kompazisyon çalışmalarının yanında sözlü kompozisyon çalışmaları da yaptırılır.

38. Bilhassa 3. sınıfta öğrncilere ders saatleri dışında okudukları veya inceledikleri kitapları arkadaşlarına tanıtmaları için rapor hazırlatılarak tenkitçi görüş kazandırılır.

39. Sözlü kompozisyon çalışmalarında, öğrenciye başkalarıyla yersiz heyecanlara kapılmadan, tabiî ve rahat konuşma, başkalarını dikkatle ve sabırla dinleme alışkanlığı kazandırılır.

40. Programda isimleri geçen yazar ve şairlerin amaçlara uygun eserleri arasından seçilen en az bir eser, kitap sevgisi ve okuma zevki kazandırmak için, okuma ve inceleme teknikleri verilerek Türk Dili ve Edebiyatı öğrenimi süresinin her dönemi için okutulur.

41. Bu programların uygulanmasında Talim ve Terbiye Kurulu'nca kabul edilen ders kitapları ile tavsiye edilmiş kitaplar kaynak olarak kullanılır.

LİSE TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
I. SINIF PROGRAMI

I. BÖLÜM
EDEBİYAT, İNSAN VE TOPLUM

KONULAR :

1. Edebiyatın :
   a) Tanımı,
   b) Konusu,
   c) Kapsamı,
   ç) Muhtevası,
   d) Metodu,
2. Dil - kültür - edebiyat ilişkisi
3. Toplum ve edebiyat arasındaki karşılıklı etkileşim.
4. Edebi eserlerin diğer güzel sanat eserlerinden farkı.
5. Edebiyat araştırmalarının diğer bilim dallarıyla ilişkisi.

II. BÖLÜM
TARİH İÇİNDE TÜRK EDEBİYATI

KONULAR :

1. Türk Edebiyatını devirlere ayrılmasında kullanılan kıstaslar (Dil anlayışı, kültürel farklılaşma, dinî hayat, dil coğrafyası vb.)
2. Türk Edebiyatının Devirleri :
   a) İslâmiyet Öncesi Türk Edebiyatı,
   b) İslâmi Devir Türk Edebiyatı,
   c) Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı,
3. Türk Edebiyatında devirlerin birbirlerini etkileyici özellikleri ve sonuçları.

III. BÖLÜM
EDEBİYATTA İFADE TARZLARI

KONULAR :

1. Sözlü ifade
   a) Tanımı,
   b) Önceliği ve önemi,
2. Yazılı ifade
   a) Nesir, tanımı,
   b) Nazım, tanımı,
   c) Nesir ve nazmın birbirinden farklı yönleri,
3. Sözlü ve yazılı ifade arasındaki benzerlikler, farklılıklar.

IV. BÖLÜM
MANZUM ESERLER

KONULAR :

1. Manzum eserlerde şekil, muhteva ve ahenk unsurları :
   a) Şekil özellikleri (Nazım birimi : mısra, beyit, kıt'a ve bend)
   b) Muhteva (Tematik unsurlar)
   c) Âhenk unsurları (ölçü; kafiye ve çeşitleri, vurgu, tonlama)
   ç) Dil ve üslup (ifade özellikleri, söz sanatları :
   teşbih, istiare, tenâsüp, kinaye, hüsn-i tâlil, mecâz-mürsel, leff ü neşr)

2. Türk edebiyatında manzum eserler:
   a) Batı etkisinde gelişen Türk Edebiyatı'nda, günümüze kadar olan Edebiyatımızda manzum eserler:
      1) Bu devirde yaygın olarak kullanılan manzum eserlerin şekil özellikleri;
         a) Sabit nazım şekilleri,
         b) Sabit olmayan nazım şekilleri,
      2) Bu devrin manzum türlerinde muhteva ve bunu besleyen kaynaklar.
         — Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler:
         Orhan Veli Kanık
         Faruk Nafiz Çamlıbel
         Ahmet Kutsi Tecer
         Rıza Tevfik Bölükbaşı
         Yahya Kemal Beyatlı
         Ahmet Hâşim
         Namık Kemal
   b) Halk Edebiyatı'nda Manzum Eserler
      Dil, uslûp ve muhteva özellikleri
      Hece vezni ve özellikleri
      1. Anonim Halk Edebiyatı
         Destan, Türkü, Mani, Ağıt... vb.
      2. Dîni - Tasavvufi Halk Edebiyatı
         İlâhi, Mevlid, Naa't, Münacaat, Devriye, Şathiye... vb.
      3. Âşık Edebiyatı
         Koşma, Semâi, Güzelleme, Taşlama, Koçaklama... vb.
         — Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler:
         Yunus Emre
         Kaygusuz Abdal
         Süleyman Çelebi
         Karacaoğlan
         Âşık Veysel
   c) Klâsik Türk Edebiyatında manzum eserler:
      1) Klâsik edebiyatta başlıca nazım şekilleri;
         a) Beyitlerle kurulanlar: Kaside, gazel, mesnevi,
         b) Bendlerle kurulanlar: Rubai, Tuyuğ, Tahmis, Murabba, Şarkı, Terci Bend, Terkib Bend
      2) Aruz Vezni ve özellikleri
      3) Klâsik edebiyatta belli başlı manzum türler:
         (Tevhid, münacaat, naat, methiye, mersiye, mesnevi)
      4) Klâsik edebiyatta muhteva ve bunu besleyen yerli yabancı kaynaklar.
      5) Klâsik edebiyatın Tazminat Devri edebiyatına etkisi
      6) Halk ve Klâsik edebiyatımıza yansıyan ortak kültür unsurları
         (Dil, şekil ve muhteva.)
         — Eserlerinden Faydanılacak Şahsiyetler:
         Necatî (Gazel)
         Fuzûlî (Gazel)
         Nâbî (Gazel)
         Nef'î (Kaside)
         Nedîm (Kaside)

Şeyh Galib	(Mesnevi)
Taşlıcalı Yahya Bey	(Murabba)
Nedîm	(Şarkı)
Yahya Kemal	(Şarkı)
Ziya Paşa	(Terci bend)
Bağdatlı Ruhî	(Terkib bend)
Kadı Burhanettin	(Tuyuğ)

ç) Günümüz şiirinde gelenekten yararlanma :

1) Günümüz şiirinde Türk şiir geleneğinin etkileri :

a) Konular,

b) Ölçü ve nazım şekilleri,

c) Muhteva,

ç) Dil ve Uslûp,

2) Klâsik şiir ve halk şiirine dönmenin yeni sebepleri.

— Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Bekir Sıtkı Erdoğan
Mustafa Necati Karaer
Nüzhet Erman
Sezai Karakoç

V. BÖLÜM
MENSUR ESERLER

KONULAR :

1) Mensur eserlerde şekil, konu ve muhteva unsurları :

a) Mensur eserlerde kelime ve cümle çeşitliliğinin, söz grubu, deyim ve atasözünün ifadeyi zenginleştirmedeki rolü.

b) Mensur eserlerde ana ve yardımcı fikirler.

c) Mensur eserlere yansıyan sosyal, kültürel ve psikolojik unsurlar.

2) Türk Edebiyatında mensur eserler (Belli başlı türler) :

A) Hikâye türü :

1. Hikâyenin tanımı ve özellikleri

2. Hikâyenin unsurları :

a) Plân

b) Konu

c) Zaman

ç) Olay

d) Mekân

e) Kişi/Kişiler

f) Dil ve ifâde

3) Hikâye Çeşitleri :

a) Tarz ve teknik bakımından hikâyeler.

— Klâsik vak'a hikâyesi

— Durum hikâyesi

b) Hacim bakımından hikâyeler

— Kısa hikâyeler

— Uzun hikâyeler

c) Kısa hikâyenin vak'aya dayanan benzer türlerden farklılıklar.

— Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Ömer Seyfettin

Memduh Şevket Esendal
Sait Faik Abasıyanık
Haldun Taner

B) Roman Türü :
1. Romanın tanımı ve genel özellikleri
2. Romanın unsurları
a) Plân
b) Konu
c) Kişiler
ç) Olay
d) Mekân
e) Zaman
f) Dil ve ifade
3. Vak'anın kuruluş ve işleyişi açısından roman çeşitleri :
a) Psikilojik roman,
b) Tarihî roman,

Eserlerinden Faydanılacak Şahsiyetler :
Reşat Nuri Güntekin
Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Peyami Safa

C) Türk Halk Edebiyatı'nda Mensur Eserler
a) Dil, uslûp ve muhteva özellikleri
b) Anlatım şekilleri
(Doğrudan Doğruya Anlatma, Nasihat ve Hitap Yoluyla Anlatma, Tahkiye... vb.)

c) Türler
Masal, Efsâne, Fıkra, Halk Hikâyeleri, Atasözleri, Deyimler,
Tekerleme, Bilmece,
Faydalanılacak Eserler.
— Keloğlan Masalları
— Kerem ile Aslı
— Nasreddin Hoca... vb.

Ç) Tiyatro Türü :
1. Tiyatronun tanımı ve genel özellikleri
2. Tiyatronun unsurları :
a) Seyirci,
b) Oyuncu,
c) Eser
ç) Sahne,
d) Dil ve ifade.
3. Belli başlı tiyatro terimleri (Piyes, senaryo, tulûat, kulis, dekor, yönetmen, suflör, uyarlama)
4. Tiyatro Çeşitleri :
a) Gelenekli tiyatro (Halk tiyatrosu) (Karagöz, Meddah, Ortaoyunu, vb.)
b) Modern tiyatro :
(1) Dram, Trajedi, Komedi (Birer örnekle tanıtılacak.)
(2) Müzikli tiyatro (Bilgi verilecek.)

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Tarık Buğra
Yahya Akengin
Orhan Asena

D) Gezi Türü
1. Tanımı ve Özellikleri :
2. Gezi yazısının unsurları :
a) Plân
b) Konu
c) Zaman
ç) Mekân
d) Dil ve ifâde
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Ahmet Hâşim
Falih Rıfkı Atay

E) Mektup Türü :
1. Tanımı ve Özellikleri :
2. Çeşitleri
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Ziya Osman Saba
Ahmet Hamdi Tanpınar

F) Hâtırat Türü :
1. Tanımı ve Özellikleri :
2. Türün unsurları :
a) Konu,
b) Zaman,
c) Mekân,
ç) Belgeler/Tanıklar
Eserlerinden Faydanılacak Şahsiyetler :
Halide Nusret Zorlutuna
Samiha Ayverdi

G) Biyografi Türü :
1. Tanımı ve Özellikleri :
2. Türün Unsurları :
a) Şahsiyet,
b) Zaman,
c) Mekân,
ç) Belgeler/Tanıklar.
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Nihat Sami Banarlı
Muhtar Tevfikoğlu

H) Deneme Türü :
1) Tanımı ve özellikleri :
2) Bu türün unsurları :
a) Konu
b) Görüşler
c) Dil ve ifade

Eserlerinde Faydalanılacak Şahsiyetler :
Nurullah Ataç
Mehmet Kaplan

I) Tenkit :
1. Tanımı ve Özellikleri :
2. Tenkidin unsurları :
a) Muhatap
b) Tez
c) Sonuç ve değerlendirme
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Fuat Köprülü
Mehmet Kaplan

İ) Hitâbet Türü :
1. Tanımı ve Özellikleri :
2. Unsurları :
a) Dinleyici,
b) Konu,
c) Tez,
ç) Dil ve ifade
3) Çeşitleri :
a) Akademik,
b) Siyasî,
c) Dinî/Ahlâkî
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Mustafa Kemal Atatürk
Hamdullah Suphi Tanrıöver

LİSE II. SINIF

I. BÖLÜM

EDEBİYAT, EDEBİYAT TARİHİ VE DİĞER BİLİM DALLARIYLA İLİŞKİSİ

KONULAR :
1) Edebiyat - Edebiyat Tarihi İlişkisi
2) Edebiyat Tarihi - Genel Tarih İlişkisi
3) Edebiyat Tarihi - Toplum Bilimi İlişkisi
4) Edebiyat Tarihi - Halk Bilimi İlişkisi
5) Türk Edebiyatının Ana Devirleri.

II. BÖLÜM

TÜRK EDEBİYATINDA DEVİRLER

İSLÂMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI

KONULAR :
1) Genel Özellikler :
2) Eserler :
a. Sözlü edebiyat :
1) Destanlar (Ergenekon, Göç, Alp Er Tunga vb. Destanları)
2) Koşuklar
3) Sagular
4) Savlar
b. Yazılı edebiyat :
1) Göktürk metinleri (Kitabeler)

3) Dünya Edebiyatı :
İlyada'dan

III. BÖLÜM
İSLÂMİ DEVİR TÜRK EDEBİYATI

KONULAR :

1. Devrin Genel Özellikleri :
   a) Türkler'in İslâmiyeti kabulü
   b) İslâmiyet ve Türk Kültürü
   c) İslmiyet ve Türk Edebiyatı
2. XI. ve XII. Yüzyıl Türk Edebiyatı :
   a) Genel Özellikleri
   b) Eserler
      1. Kutadgu Bilig'den seçmeler
      2. Divân-ı Lûgati't Türk'ten seçmeler
      3. Atabetü'l Hakâyık'tan seçmeler
      4. Divan-ı Hikmet'ten seçmeler
3. XII. ve XIV. Yüzyıl Türk Edebiyatı :
   a) Genel Özellikler (Bu YY'lara has geçiş dönemi özellikleri ve tasavvuf kavramı genel hatlarıyla tanıtılacaktır.)
   b) Eserler
      1. Manzum eserler :
      Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Yunus Emre	(Divân veya Mesneviden örnekler)
Mevlâna	(Mesnevi veya Divan-ı Kebir'den seçmeler)
Âşık Paşa	(Garibnâme'den Seçmeler)
Seyyid Nesimi	(Gazel veya tuyuğ örnekleri)
Gülşehrî	(Mantık't Tayr'dan Seçmeler)
Ahmedî	(Kaside veya Gazel Örnekleri)
Kadı Burhanettin	(Tuyuğ Örnekleri)

      2. Mensur Eserler :
      Eserlerinden Faydanılacak Şahsiyetler :
      Nasrettin Hoca (Fıkra örnekleri)
      Battalnâme ve Danışmentnâme'din seçmeler.
   c) XIII. Yüzyılda Dünya Edebiyatı.
      Sâdi (Mânzum)
4. XV. Yüzyıl Türk Edebiyatı :
   a) Genel özellikleri (Klâsik edebiyat hakkında kısa bilgi)
   b) Manzum Eserler :
      1. Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Ali Şir Nevâî	(Gazel örnekleri)
Süleyman Çelebi	(Mevlit'ten Bölümler)
Şeyhî	(Harnâme'den seçmeler veya gazel örnekleri)
Ahmet Paşa	(Kaside örnekleri)
Necatî	(Gazel örnekleri)
Hacı Bayram Veli	(İlâhi örnekleri)
Kaygusuz Abdal	(Manzum örnekleri)

      2. Mensur Eserler :
      Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Dede Korkud Hikâyeleri :

Ali Şir Nevâi	(Muhakemetu'l Lugateyn)
Âşık Paşazâde	(Tarih)
Sinan Paşa	(Tazarrûnâme'den seçmeler)

Saltuknâme ve Menâkıbnâmelerden seçmeler :

5. XVI. Yüzyıl Türk Edebiyatı :
 a) Genel özellikler
 b) Eserler
  1. Manzum Eserler :
  Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Fuzulî	(Gazel veya Kaside örnekleri, Leylâ vü Mecnun'dan seçmeler)
Bakî	(Gazel örnekleri)
Hayâlî	(Tahmis örnekleri)
Bağdatlı Ruhî	(Terkib Bend'den bölümler)
Taşlıcalı Yahya	(Murabba örnekleri veya Yusuf u Züleyha'dan seçmeler)
Güvahî	(Manzum Atasözleri)
Köroğlu	
Pir Sultan Abdal	
Kazak Abdal	

  2. Mensur Eserler :
  Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Babür Şah	(Hâtıra)
Fuzulî	(Hadîkatü's Süeda veya Şikâyetnâme)
Latifî	(Tezkire)
Lâmiî	(Letaifnâme'den Hikâye örnekleri)
Gelibolulu M. Ali	(Künhü'l Ahbâr)
Seydî Ali Reis	(Mir'atü'l Memâlik)
Âşık Garib Hikâyesi	
Tâhir ile Zühre Hikâyesi	

 c) XVI. Yüzyıl Dünya Edebiyatı

Shakespare	(Tiyatro)
Bacon	(Deneme)
Montaigne	(Deneme)

6. XVII. Yüzyıl Türk Edebiyatı :
 a) Genel Özellikleri
 b) Eserler
  1. Manzum Eserler :
  Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Nef'i	(Kaside örnekleri)
Nâilî	(Gazel veya Şarkı örnekleri)
Nâbî	(Gazel veya mesnevi örnekleri)
Şeyülislâm Yahya	(Gazel örnekleri)
Atâî	(Mesnevi örnekleri)
Karacaoğlan	
Gevherî	
Âşık Ömer	
Ercişli Emrah	

Kayıkcı Kul Mustafa
Niyazı-î Mısrî
Hüdâi

2. Mensur Eserler :
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Evliya Çelebi
Kâtip Çelebi
Nâimâ
Koçi bey Riselesi
Peçevî (Kerem ile Aslı Hikâyesi)

c) XVII. Yüzyıl Dünya Edebiyatı :
Racine
Cervantes

7. XVIII. Yüzyıl Türk Edebiyatı :
a) Genel Özellikler
b) Eserler

1. Manzum Eserler :

Nedim	(Şarkı ve gazel örnekleri)
Şeyh Gâlip	(Mesnevi, Tardiyye, Naat örnekleri)
Koca Râgıp Paşa	(Gazel örnekleri)
Erzurumlu İbrahim Hakkı	(Mânî, İlâhi örnekleri)

2. Mensur Eserler :
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Yirmisekiz Mehmet Çelebi	(Sefaretnâme)
Aziz Efendi	(Muhayyelât'tan seçmeler)

c) XIX. Yüzyıl Dünya Edebiyatı :
Geothe
Molliere

8. XIX. Yüzyıl Türk Edebiyatı :
a) Genel Özellikler
b) Eserler

1. Mensur Eserler :
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Yenişehirli Avni	(Gazel örnekleri)
Enderunlu Vâsıf	(Şarkı örnekleri)
Keçecizâde İzzet Molla	(Mihnet-i Keşân'dan)
Dadaloğlu	
Seyranî	
Bayburtlu Zihni	
Erzurumlu Emrah	

2. Mensur Eserler :
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyet :
Mütercim Âsım (Tarih)

c) XIX. Yüzyıl Dünya Edebiyatı :
Victor Hugo
Tolstoy
Stendhal
Charles Dickens
A. Doudet
P. Verlaine
R. Tagore

LİSE III. SINIF

I. BÖLÜM

EDEBİYATIN VARLIĞI VE AMACI

KONULAR :

1. Toplumun yapısı ve değer yargıları, hayat felsefeleri ile dil - edebiyat arasındaki ilişkiler.
2. İnsan ile dil, edebiyat arasındaki ilişkiler :
   a) Kendini anlatma ihtiyacı.
   b) Toplumda rol üslenip, onunla bütünleşme.
   c) İnsanları tanıma, onları anlama, uyum içinde olmanın gerekliliği.
   ç) Edebî eserlerdeki gerçeğimsi (fiktif) dünya ile gerçek dünya arasındaki benzerlik veya farklılıklar.
   d) Millî bir dil şuuruna sahip olmanın önemi.
   e) Dili, zengin, kurallı ve güzel kullanma becerisinin etkisi.
3. Edebî birikimin :
   a) Kazanılma yolları,
   b) Geliştirme ve zengileştirme yolları,
   c) Faydalanıldığı sahalar (aile, eğitim, iş ve meslek hayatı vb.)
4. Edebiyatla sosyal yapı arasındaki ilgi ve etkileşim.
5. Edebiyatla fikir akımları arasındaki ilişkiler.
6. Edebî eserleri tahlil ve tenkid etme (terim ve metot bilgisi ile edebiyat metinlerinin incelenme metotları) bilgisi.

BATI ETKİSİNDE GELİŞEN TÜRK EDEBİYATI

II. BÖLÜM

A. TANZİMAT DEVRİ TÜRK EDEBİYATI I :

KONULAR :

a) Genel özellikler (siyasî, sosyal ve edebî yapılanmadaki değişiklikler)
   1. Toplum yapısındaki değişiklikler (Hukuk, askerlik, idare ve ekonomi).
   2. Fikir hayatındaki değişiklikler.
   3. Sanat hayatındaki değişiklikler.
   4. Dil ve edebiyat anlayışındaki gelişmeler.

b) Eserler
   1. Manzum Eserler :
      Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
      Leskofçalı Galip
      Akif Paşa
      Ziya Paşa
      Namık Kemal
   2. Mensur Eserler :
      Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
      Şinasi (Tiyatro)
      Namık Kemal (Roman)
      Ali Suavi (Makale)

B. TANZİMAT DEVRİ TÜRK EDEBİYATI II :

a) Genel Özellikler
b) Eserler :
   1. Manzum Eserler :
      Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
      Abdülhak Hâmit Tarhan

2. Mensur Eserler
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Sami Paşazâde Sezai (Hikâye ve roman)
Nabizâde Nazım (Hikâye ve roman)
Recaizade Mahmut Ekrem (Edebî tenkit)

3. Dönemin Bağımsız Şahsiyetleri :
a) Manzum eserler
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyet :
Menemenlizâde Tahir
b) Mensur eserler
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Ahmet Mithat Efendi (Roman)
Muallim Naci (Edebî tenkit)
Ahmet Vefik Paşa (Tiyatro)
Şemsettin Sami (Makale)
Ebüzziya Tevfik (Makale)

C. EDEBİYAT-I CEDİDE (Servet-i Fünûn)
a) Genel Özellikler
b) Eserler
1. Manzum eserler
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Tevfik Fikret
Cenap Şehabettin
2. Mensur eserler
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Halit Ziya Uşaklıgil (Roman ve Hikâye)
Mehmet Rauf (Roman)
Hüseyin Cahit Yalçın (Hikâye)
3. Dönemin Bağımsız Şahsiyetleri :
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Hüseyin Rahmi Gürpınar (Roman)
Ahmet Rasim (Kısa metinler)

Ç. FECR-İ ÂTÎ TOPLULUĞU
Kuruluş bildirisi
Ahmet Hâşim

D. MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ
a) Genel özellikler (Tarih ve milliyetçilikle ilgili arayışların edebiyata yansıması.)
b) Eserler :
1. Manzum eserler
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Mehmet Emin Yurdakul
Ziya Gökalp
Orhon Seyfi Orhon
Yusuf Ziya Ortaç
Enis Behiç Koryürek
Faruk Nafiz Çamlıbel
Halit Fahri Ozansoy

2. Mensur Eserler

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Ömer Seyfettin
Halide Edip Adıvar
Refik Halit Karay
Ahmet Hikmet Müftüoğlu
İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci (Tiyatro)
Hamdullah Suphi Tanrıöver (Hitabet)
Fuat Köprülü (Edebiyat Tarihi)

3. Dönemin Bağımsız Şahsiyetleri :

Mehmet Âkif Ersoy
Rıza Tevfik Bölükbaşı

E. MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİ EDEBİYATI

a) Genel Özellikleri

b) Eserler

1. Manzum eserler

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Kemalattin Kâmi Kamu (İzmir Yollarında)
Halide Nusret Zorlutuna (Git Bahar)

2. Mensur Eserler

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Yakup Kadri Karaosmanoğlu (Millî Savaş Hikâyeleri'nden)
Yahya Kemal Beyatlı (Kurdun Ölümü)
Ruşen Eşref Ünaydın (Anafartalar Kumandanı Mustafa Kemel'le Mülâkat)

F. CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI

a) 1940 Yılına Kadar Türk Edebiyatı

1. Genel Özellikleri

2. Eserler :

a) Manzum eserler

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Yahya Kemal Beyatlı
Ömer Bedrettin Uşaklı
Ahmet Kutsi Tecer
Necip Fazıl Kısakürek

b) Mensur Eserler

1. Hikâye

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

F. Celal Göktulga
Kenal Hulusi
M. Şevket Esendal

2. Roman

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Reşat Nuri Güntekin
Aka Gündüz
Refik Halit Karay

b) Son Dönem

1. Genel Özellikler

2. Eserler :

(a) Manzum Eserler

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Arif Nihat Asya
Fazıl Hüsnü Dağlarca
Zeki Ömer Defne
Ahmet Muhip Dranas
Orhan Veli Kanık
Behçet Necatigil
Cahit Sıltkı Tarancı
Mehmet Çınarlı
Feyzi Halıcı
Atilla İlhan

(b) Mensur Eserler

(1) Hikâye

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Sait Faik Abasıyanık
Haldun Taner
Orhan Kemal
S. Kudret Aksal
Sevinç Çokum

(2) Roman

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Peyami Safa
Ahmet Hamdi Tanpınar
Kemal Tahir
Tarık Buğra
Yaşar Kemal

(3) Tiyatro

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Necati Cumalı
Turan Oflazoğlu
Recep Bilginer
Refik Erduran

(4) Hâtırat

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Yusuf Ziya Ortaç
Abdülhak Şinası Hisar

(5) Gezi

Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

İsmail Habib Sevük
Selahattin Batu
Yavuz Bülent Bakiler

(6) Biyografi
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Fevziye Abdullah Tansel
Sadettin Nüzhet Ergün
(7) Deneme - Eleştiri
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Suut Kemal Yetkin
Cemil Meriç
Mehmet Kaplan
(8) Edebiyat Tarihi
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Fuat Köprülü
Ahmet Hamdi Tanpınar
Vasfi Mahir Kocatürk

c) Günümüz Halk Edebiyatı :
1. Genel Özellikler
2. Eserler
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Âşık Veysel
Ardanuşlu Âşık Efkarî
Erzurumlu Yaşar Reyhanî
Karslı Murat Çobanoğlu

III. BÖLÜM
TÜRKİYE DIŞINDAKİ ÇAĞDAŞ TÜRK EDEBİYATI

KONULAR :

1. Türkiye dışındaki çağdaş Türk Edebiyatı hakkında kısa bilgi.
2. Türkiye dışı Türk Edebiyatları :

a) Azerbaycan Türk Edebiyatı :
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Celil Mehmet Kulizade
Bahtiyar Vehapzade
Şehriyar
b) Bulgaristan Türkleri Edebiyatı
Recep Küpçü
c) Kazak Türkleri Edebiyatı
Mağcan Cumabayulı
ç) Kazan Türkleri Edebiyatı
Ayas İshakî
d) Kıbrıs Türk Edebiyatı
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Osman Türkay
Özker Yasin
e) Batı Trakya Türkleri Edebiyatı
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Mehmet Hilmi
Abdurrahim Dede
f) Kırgızistan Türk Edebiyatı
Cengiz Aytmatov

g) Kırım Türkleri Edebiyatı
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
İsmail Gaspıralı
Cengiz Dağcı
ğ) Özbekistan Türk Edebiyatı
Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :
Abdülhamit Süleyman Çolpan
Aybek
h) Türmenistan Türk Edebiyatı
Ata Atacanoğlu
ı) Uygur Türkleri Edebiyatı
Ziya Samedi
i) Yugoslavya Türk Edebiyatı
Nimetullah Hafız
j) Irak Türkleri Edebiyatı
Ata Terzibaşı.
k) Başkurt, Malkar ve Karaçay edebiyatından da kısaca **bahsedilecektir.**

IV. BÖLÜM
ÇAĞDAŞ DÜNYA EDEBİYATI

KONULAR :

1. Türk Edebiyatı ile Dünya Edebiyatının birbirine etkisi.
2. Edebiyatımızın zaman içinde, kendine has özellikleriyle gelişimi.
3. Çağdaş Dünya Edebiyatı Eserlerinden Faydalanılacak Şahsiyetler :

Andre Mauroise	(Fransız Edebiyatı)
Alain	(Fransız Edebiyatı)
J. Rudyard Kipling	(İngiliz Edebiyatı)
G. Bernard Shaw	(İrlanda Edebiyatı)
Knud Hamsun	(Norveç Edebiyatı)
Heinrich Böll	(Alman Edebiyatı)
T. S. Eliot	(Amerikan Edebiyatı)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
LİSE, I. SINIF
KOMPOZİSYON PROGRAMI
I. BÖLÜM
PSİKOLOJİK GÜÇLENDİRME

KONULAR

1. Kompozisyon kavramı
   a. Tanımı
   b. Çeşitli alanlarda malzemenin uygun şekilde birleştirilmesi (müzik, resim, heykel, mimarî vb.)
2. Günlük hayatımızda kompozisyon
   a. Giyim, kuşamda kompozisyon.
   b. Evimizde kompozisyon
   c. Çevremizde kompozisyon
3. Dil ile yapılan kompozisyonlar:
   a. Başarılı ilişkiler kurmada sözlü ve yazılı ifâdenin önemi.
   b. Herkes kompozisyon oluşturabilir.

4. Birikim nedir? Birikim kazanma yolları:
   a. Dinlenme,
   b. Okuma,
   c. Gözlem,
   ç. Deneme,
   d. Tecrübe.
5. Uygulama Faaliyetleri:
   a. Ders içindeki çalışmalar.
   b. Eğitici faaliyetler.

II. BÖLÜM
DİNLEME VE KONUŞMA

KONULAR:

1. Duyma, dinlenme arasındaki fark.
2. Birikim kazanmada dinlemenin yeri.
3. Dinlenme çeşitleri:
   a. İstekli, isteksiz dinlenme.
   b. Amaçlı, amaçsız dinlenme.
   c. Disiplinli, disiplinsiz dinlneme.
4. Dinlerken not alma.
5. Anafikri kavramaya çalışma.
6. Dinleyenin dikkatini devamlı canlı tutması.
7. Soru sorma.
8. Niçin konuşuyoruz?
   a. Etkili ve güzel konuşmanın önemi.
   b. Sağlıklı anlaşmanın ve millî birliğin gerçekleşmesinde konuşmanın yeri.
9. Konuşmada başarılı olmanın kuralları :
   a. Konuşma öncesi hazırlık.
      1) Kendine güvenme.
      2) Tedbirli ve ihtiyatlı olma.
      3) Fizikî kontrol.
      4) Zihnî faaliyet.
   b. Konuşma ile ilgili hazırlık :
      1) Konu seçimi ve tespiti.
      2) Amacın berilenmesi.
      3) Araştırma ve bilgi toplama.
      4) Konuşma plânı.
      5) Konuşma provası.
   c. Konuşmaya başlarken gözönünde bulundurulacak hususlar :
      1) Söze başlarken duruş, kılık-kıyafet düzenlemesi.
      2) Konuşulan mekân ve dinleyicinin değerlendirilmesi.
      3) Göz irtibatı.
      4) Ses tonunun ayarlanması.
      5) Konuşma ile hareketler arasında uyum sağlama.
      6) Canlı, inandırıcı ve ilgi çekici olmaya dikkat etme.
      7) Konuşma süresinin kontrolü.
   ç. Konuşurken ses bakımından dikkat edilecek hususlar :
      1) Konuşmada ses unsurunu etkili kullanma.
      2) Vurgu ve vurgu çeşitleri.

3) Telâffuz.
4) İfadede sıcaklık, içtenlik.

d. Konuşma sonunda sözün bağlanışı:
1) İlgi çekici ve inandırıcı şekilde bitiriş.
2) Dinleyicilere teşekkür etme.
3) Dinleyicilerden gelecek sorulara kısa, açık cevaplar verme.

10. Konuşurken yapılan yanlışlar.

a. Söyleyişiyle ilgili yanlışlar:
1) Yapmacık bir söyleyişiyle hitap.
2) Yanlış tonlama.
3) Anlamsız kelimeler kullanma ve yersiz davranışlarda bulunma.
4 "Şey, filân, efendim gibi kelimeleri kullanma, "ee.., ıı... vb." sesleri çıkarma.
5) Argo ve kaba kelimeler kullanma.

b. Konuşma kurallarını bilmemekten doğan yanlışlar:
1) Yersiz duraklamalar.
2) Konuşma sırasında yutkunma, ağzı gereğinden fazla açma, bağırma vb. hareketlerle dilin musikisini kaybettirme.
3) Yanlış vurgulama.

c. Söyleyiş ile ilgili uygulamalar :
1) Söyleyişi zor kelimelerden oluşan tekerlemelerle çalışmalar.
2) Şey, filân, efendim, yani vb. kelimeler ile eee, ıı... gibi sesleri çıkarmadan konuşma uygulamaları.
3) El-kol ve mimik hareketleri ile konuşma.

11. Günlük konuşmalar:
a. Selâmlaşma.
b. Tanışma ve tanıştırma.
c. Karşılıklı günlük konuşmalar.
ç. Kendini tanıtma.
d. Teşekkür etme, özür dileme.
e. Adres sorma, yer tarif etme.
f. Bayram, ziyaret, tebrik, taziye, karşılama ve uğurlama konuşmaları.

12. Konuşma uygulamaları

a. Hazırlıksız konuşmalar:
1) Konusu öğretmen tarafından belirlenen konuşmalar.
2) Konuyu öğrencinin belirlediği konuşmalar.
3) Toplumu birinci dereceden ilgilendiren konular üzerinde serbest konuşmalar.
4) Hatıraların anlatılması.
5)Nükte yapma, hazırcevaplık.

b. Hazırlıklı konuşmalar:
1) Fıkra anlatma.
2) Hikâye anlatma.
3) Masal anlatma.
4) Verilen bir konuda kısa konuşmalar hazırlama ve sunma.

YAZMA

KONULAR

1. Tarih, kültür, bilim ile yazının bağlantısı ve yazmanın önemi
2. Niçin yazarız?

3. Kelime ve kelime grupları.
   a. Günlük hayatta çok kullanılan kelimeler (ilk manalı kullanım)
   b. Belli bir alanı ilgilendiren kelimeler (terimler)
   c. Kavramlar
   ç. Mecaz anlamlı kelimeler
   d. Deyimler
4. Cümle
   a. Cümlenin tarifi
   b. Doğru cümlenin özellikleri :
      1) Cümlede dilbilgisi bakımından doğruluk
      2) Cümlede anlamca açıklık
      3) Cümlede tesirlik
   c. Verilen kelimelerle doğru, açık, etkili cümle kurma çalışmaları
   ç. Basit, birleşik ve sıralı cümle kurma çalışmaları
   d. Cümlede imlâ ve noktalama çalışmaları.
5. Konu
   a. Konu nedir?
   b. Konu nasıl sınırlandırılır?
   c. Konu seçiminde ve sınırlandırılmasında nelere dikkat edilir?
6. İfade yolları
   a. Tasvir yoluyla ifade
   b. Hikâye etme (Tahkiyeli anlatım)
   c. İddia ve ispat yoluyla ifade (ilim ve fikir amaçlı ifâde)
7. Paragraf
   a. Paragraf nedir?
   b. Paragraf içi bütünlük
   c. Paragraf çeşitleri (giriş, gelişme, sonuç paragrafları)

IV BÖLÜM
SOSYOLOJİK DURUM

KONULAR :
1. Dilin kültür taşıyıcılık fonksiyonu.
2. Sağlıklı bir kişilik ile dile bağlı birikim bağlantısı,
3. Ferdî benlik, millî benlik kavramları.
4. Ferdî kimlik, millî kimlik kavramları.
5. Benlik ile bencillik arasındaki fark.
6. "Benlik"i kimliğe dönüştürmede dilin rolü.
7. Ferdî kimlik ve kişiliğin millî kimlik ve kişilik haline dönüştürülmesinde dilin üstlendiği görev.
8. Sözlü ve yazılı çalışmalar.
   a. Atasözü, vecize türünden özlü ifadelerin açıklanması.
   b. Tarih, sanat, edebiyat ve millî kültür konulu sözlü ve yazılı ifade çalışmaları.
   c. Atatürk'ün Gençliğe Hitabe'si ile Onuncu Yıl Nutku'nda işlenen ferdî ve millî benlik, kimlik kavramları.

LİSE II. SINIF
KOMPOZİSYON PROGRAMI
I. BÖLÜM
PSİKOLOJİ GÜÇLENDİRME

KONULAR :
1. Sözlü ve Yazılı ifadelerde Kompozisyon Kavramı.

2. Kompozisyon (tanım)
3. Beğenilen Sözlü ve Yazılı ifadelerin Oluşturulmasında Her Türlü Birikimin Yeri.

II. BÖLÜM
DİNLEME

KONULAR
1. Birikim Kazanmak Üzere Dinleme :
   a. Konu ve konuşmacı üzerinde dikkati yoğunlaştırma.
   b. Önyargılardan uzaklaşma.
   c. Kavrayarak dinleme.
   ç. Dinleme süresinde anafikir ve yardımcı fikirleri bulma.
   d. Dinlerken not alma.
2. Konuşmacıya Soru Sorma :
   a. Karmaşık olanı sorma.
   b. Örneklendirilmesini isteme.
   c. Yoğun veya açık olmayan ifadeleri sorma.

III. BÖLÜM
KONUŞMA

KONULAR :
Konuşma Türleri
1. Hazırlıklı Konuşmalar :
   a. Açış ve takdim konuşmaları,
   b. Okuduğu bir eseri tanıtma,
   c. Konferans,
   ç. Sempozyum,
   d. Açık oturum,
   e. Münazara,
   f. Mülâkat,
   g. Anket,
   ğ. Farklı konuşmaları değerlendirme.
2. Hazırlıksız Konuşmalar :
   a. İkili sohbet,
   b. Grup sohbeti,
   c. Tartışma.

IV. BÖLÜM
OKUMA

KONULAR :
1. Okumanın Bilgi ve Kültür Birikimi Kazanmadaki Rolü.
2. Genel Olarak Okuma
   a. Seçmeksizin okuma.
   b. Zevkini geliştirmek veya tatmin etmek için okuma.
   c. Araştırma amacıyla okuma.
3. Sürekli Okumanın Kazandırdıkları
   a. Kelime hazinesi.
   b Konuşma ihtiyacı ve etkili konuşma alışkanlığı.
   c. Yazma alışkanlığı.
   ç. Zihnî geliştirme.
   d. Meslek bilgisini genişletme, meslekte ilerleme.
4. Okuduğunu Anlatma.
5. Birikimlerini Arttırıcı Okumanın Kuralları.

V. BÖLÜM

YAZMA

KONULAR :

1. Yazma çalışmaları
   a. Konu tespiti (Kavram, problem).
   b. Konunun sınırlandırılması (Problemin hangi yönünü çözebilirim?).
   c. Anafikir tespiti (Problemin çözümü için belirlediğim anafikir cümlesi nedir?).
   ç. Anafikir geliştirme yollarından hangilerinin kullanılacağının tespiti (İstatistik, gözlem, deney, alıntı, tümden gelim, tüme varım).
   d. İfâde şeklinin ve uygun türün belirlenmesi. (Hikâye etme kısa hikâye, uzun hikâye ve roman); iddia ve ispat (Sohbet, makale, fıkra, deneme, eleştiri, hatıra, gezi); Tasvir ve tahlil (Fizikî unsurların ifâdelendirilmesi.)
2. Plân nedir?
   a. Plân yapmanın önemi
   b. Yazılı ifadede plân çeşitleri :
      1. Hareket ağırlıklı plân (Olay plânı)
      2. Duygu ağırlıklı plân (Tasvir ve tahlil)
      3. Fikir ağırlıklı plân (İddia ve ispat yoluyla ifadeler)
3. Plân yapma çalışmaları
   a. Kısa hikâye plânı yapma
   b. Kısa hikâye yazma
   c. Hareket ağırlıklı plânla yazılan türler
   ç. Biyografi. otobiyografi, günlük yazma
   d. Fikrî plân yapma
   e Fikrî plânla yazılan türler
   f. Fıkra ve deneme yazma

VI. BÖLÜM

SOSYOLOJİK DURUM

KONULAR :

1. Toplumun diliyle değer, norm ve sosyal kontrol unsurları arasındaki bağlantı.
2. Dilin inceliklerine sahip olmanın toplumu etkilemekteki yeri.
3. Millî, ahlakî, insanî değerleri tanıma, tanıtma, benimsetmede dilin fikrî ve edebî metinlerin rolü.
4. Sözlü ve yazılı ifade uygulamaları.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

LİSE, III. SINIF

KOMPOZİSYON PROGRAMI

I. BÖLÜM

PSİKOLOJİK GÜÇLENDİRME

KONULAR :

1. Başkalarıyla İlişki Kurmada;
   a. Kendine saygı.
   b. Muhataba saygı.
   c. Kendi içinde ve ilişkilerde dengeli olma.
2. Güzel İfade Sahiplerinin İtibarlı Oluş Sebepleri.

II. BÖLÜM

DİNLEME

KONULAR :

1. Dinlerken Not Alma.

2. Dinlenileni Değerlendirme.
3. Dinleneni Eleştirme.
4. Dinlenilenlerden Seçmeler Yapma.
5. Dinleme Sırasında Seçilenleri Söz ve Yazıda Kullanma.

III. BÖLÜM
KONUŞMA

KONULAR :

1. Şive ve Ağız Kavramları.
2 Yazı Dili (Kültür dili nedir?)
3. Yazı Dilinin (Kültür dilinin) Bütünleştirici Gücü.
4. Sanatta, Edebiyatta ve İlmî Çalışmalarda Yazı (kültür) Dilinin Yeri ve Önemi.
5. Yazı Dili (Kültür dili) İle Yapılan Hazırlıklı ve Hazırlıksız Konuşmalar :
   a. Değişik konularda günlük konuşmalar.
   b. Toplumu birinci dereceden ilgilendiren konularla fikrî konuşmalar.
   c. Dramatizasyon çalışmaları.
   ç. Şiir ezberleme ve okuma.

IV. BÖLÜM
OKUMA

KONULAR :

1. Araştırmaya Yönelik Okuma :
   a. Okunurken not alma
   b. Okunurken fişleme
   c. Metindeki hayal unsurları
   ç. Metindeki duygu unsurları
   d. Metindeki düşünce unsurları
   e. Metindeki olay unsurları
2. Metindeki Zaman, Mekân, Mantık ve Bilgi Bağlantıları.
3. Hikâye Etme, Tasvir, Açıklama, İlmî, Fikrî İfadelerin Özellikleri.
4. Metinde Plân :
   a. Olay ağırlıklı plân
   b. Duygu ağırlıklı plân
   c. Düşünce ağırlıklı plân
5. Metinin Türü :
   a. Türün tespiti
   b. Diğer türlerden farkı
6. Metinin Çeşitli Yönlerden Yorumlanması
7. Gerçek Kişi, Olay ve Durumlarla, Metindeki Kişi, Olay ve Durumlar Arasında Paralellik ve Zıtlıklar Kurma.

V. BÖLÜM
YAZMA

KONULAR :

1. Plânlı Yazma Çalışmaları :
   a. Kısa hikâye yazma :
      1) Ana çizgileriyle konusu belirlenen kısa hikâye yazma.
      2) Bir olay zincirinin ilk parçaları verilerek kısa hikâye yazma
      3) Bütünüyle kendisine bırakılarak kısa hikâye yazma
   b. Kısa fikrî yazılar oluşturma :
      1) Fıkra yazma
      2) Makale yazma

3) Deneme yazma

2. Yazıların İncelenmesi :

a. Plân yönünden

b. Dilbilgisi yönünden

c. İmlâ yönünden

d. Noktalama yönünden

e. Birikimlerden yararlanma yönünden

VI. BÖLÜM

SOSYOLOJİK DURUM

KONULAR :

1. Toplumun Bütünleşmesi ve Dil.
2. Toplumun Demokratikleşmesi ve Dil.
3. Toplumun Tarihî ve Çağdaş Birikimlerinin Özümlenmesinde Dilin Yeri.
4. Sosyo-Kültürel Gelişme, Değişme, Yozlaşma Kavramlarına Ait Sınırlı Konular Üzerinde Konuşma ve Yazma.
5. Millî Benlik ve Kimliği Kaybetmeden Gelişmek.
6. İyi İnsan, İyi Vatandaş Olmada Dilin İmkânlarına (Kelime, Cümle Kuruluşu, Tonlama Jest ve Mimikler, Mecazlar İle İmlâ ve Noktalama) Hakim Olmanın Yeri.
7. Dilin Sosyolojik Yönü ile Alâkalı Sözlü ve Yazılı Uygulamalar.
8. Zamanı Güzel Kullanma.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

TÜRK DİLİ — 1. SINIF PROGRAMI

I. BÖLÜM

ÇEŞİTLİ YÖNLERİYLE DİL

1. Dil nedir?
2. Dilin önemi ve özellikleri.
3. Dilin millet hayatındaki yeri ve önemi.
4. Dil - Kültür münasebeti.
5. Dil Bilgisinin bölümleri.

II. BÖLÜM

TÜRKİYE TÜRKÇESİ

A. SES BİLGİSİ

1. Ses nedir?
2. Ses-harf ilişkisi
3. Seslerin meydana gelişi
4. Seslerin sınıflandırılması.
   a. Ünlüler ve özellikleri
   b. Ünsüzler ve özellikleri
5. Seslerin birleşmesi, hece ve yapısı
6. Başlıca ses olayları
   a. Ses türemesi
   b. Ses düşmesi
   c. Ses benzeşmesi
   ç. Ulama
7. Türkçe kelimelerin yapısı ile ilgili ses uyumları :
   a. Kalınlık-incelik uyumu
   b. Düz-yuvarlak uyumu
   c. Ünlü-ünsüz uyumu

III. BÖLÜM

B. ŞEKİL BİLGİSİ

1. Kök, çeşitleri ve özellikleri :
   a. Fiil kökleri
   b. İsim kökleri
2. Ek, çeşitleri ve özellikleri :
   a. Yapım ekleri, gövde ve çeşitleri :
      1) İsimden isim yapan ekler
      2) İsimden fiil yapan ekler
      3) Fiilden fiil yapan ekler
      4) Fiilden isim yapan ekler
      5. Fiil gövdeleri
      6. İsim gövdeleri
   b. Çekim Ekleri :
1. Fiil çekim ekleri :
   a. Şekil ve zaman ekleri
      1) Haber kipleri
      2) Dilek kipleri
   b. Şahıs ekleri
   c. Soru eki
   ç. Fiillerdeki olumsuzluk ekleri.
2. İsim çekim ekleri :
   a. Hâl ekleri
   b. İyelik ve âitlik eki
   c. Çokluk eki
   ç. Soru eki
3. Yardımcı ünlü ve yardımcı ünsüzler
4. Yapı bakımından kelimeler :
   a. Basit kelime
   b. Türemiş kelime
   c. Birleşik kelime

IV .BÖLÜM

İmlâ kuralları ve noktalama işaretleri

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
TÜRK DİLİ — 2. SINIF PROGRAMI

I. BÖLÜM

1. **Başlıca Dil Grupları ve Türkçenin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri.**
2. **Türk Yazı Dilinin Tarihî Gelişmesi**
3. **Türklerin Kullandığı Alfabeler (ÖRNEKLER)**

II. BÖLÜM

ANLAM BAKIMINDAN KELİMELER

1. Eş Sesli Kelimeler
2. Eş Anlamlı Kelimeler
3. Zıt Anlamlı Kelimeler
4. Mecaz Anlamlı Kelimeler
5. Deyim Anlamlı Kelimeler
6. Terim Anlamlı Kelimeler
7. Gerçek Anlamlı Kelimeler
8. Yan Anlamlı Kelimeler

III. BÖLÜM
KELİME ÇEŞİTLERİ

A. FİİLLER
1. Fiillerin Cümle İçindeki Görevi
2. Fiil Çekimi
a. Çekimli fiil yapısındaki unsurlar :
1) Kök-gövde
2) Şahıs ekleri
3) Ek-fiil, çekimi ve görevi
4) Fiillerin birleşik zamanlı çekimleri
3. Yapılarına Göre Fiiller :
a. Basit Fiiller
b. Türemiş Fiiller
c) Birleşik Fiiller
1. İsim + yardımcı fiil kuruluşundaki birleşik fiiller
2) Fiil + yardımcı fiil kuruluşundaki birleşik fiiller
3) Anlamca kaynaşmış, deyimleşmiş birleşik fiiller
4. Çatılarına Göre Fiiller :
a. Özneye göre;
1) Etken fiil
2) Edilgen fiil
3) Dönüşlü fiil
4) İşteş fiil
b. Nesneye göre;
1) Geçişli fiil
2) Geçişsiz fiil

B. İSİM CİNSİNDEN KELİMELER
1. İSİMLER
a. İsmin Hâlleri :
1) Yalın hâli
2) İlgi hâli
3) Yükleme hâli
4) Yaklaşma hâli
5) Bulunma hâli
6) Ayrılma hâli
b. İsimlerde sahiplik-aitlik :
1) İyelik ekleri
2) Aitlik eki
c. İsim Fiilleri
2. SIFATLAR
a. Sıfat Çeşitleri :
1) Niteleme sıfatları
2) Belirtme sıfatları :
a. İşaret sıfatları
b. Sayı sıfatları
c. Soru sıfatları
ç. Belirsizlik sıfatları
b. Yapılarına göre sıfatlar :
1) Basit sıfatlar
2) Türemiş sıfatlar

3) Birleşik sıfatlar
4) Pekiştirilmiş sıfatlar
5) Kelime grubu halindeki sıfatlar
6) Sıfat-fiiler

3. ZAMİRLER
a. Zaimlerin cümle içindeki görevleri
b. Zamir çeşitleri :
1) Şahıs zamirleri
2) İşaret zamirleri
3) Soru zamirleri
4) Belirsizlik zamirleri
c. Zamirlerin Çekimi
ç. Zamirlerin Yapısı :
1) Basit zamirler
2) Birleşik zamirler

4. ZARFLAR
a. Zarfların Çeşitleri :
1) Yön zarfları
2) Zaman zarfları
3) Hâl zarfları
4) Azlık-çokluk zarfları
5) Soru zarfları
b. Zarfların yapısı :
1) Basit zarflar
2) Türemiş zarflar
3) Birleşik zarflar

C. EDAT CİNSİNDEN KELİMELER
a. Edatların cümledeki görevleri
b. Edat çeşitleri :
1) Ünlem edatları
2) Bağlama edatları
3) Son çekim edatları

D. İMLÂ KURALLARI VE NOKTALAMA İŞARETLERİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
TÜRK DİLİ 3. SINIF PROGRAMI

I. BÖLÜM
DİLİN MAHİYETİ

1. Türkçe'nin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri ve Konuşulduğu Yerler
2. Konuşma Dilinin Çeşitli Yönleri :
a. Ağız
b. Şive
c. Lehçe
3. Yazı Dili (Kültür dili)

II. BÖLÜM
KELİME GRUPLARI VE EDEBİYATI

A. Cümle Öğelerinin Yapısında Bulunan Başlıca Kelime Grupları :
1. İsim tamlaması
2. Sıfat tamlaması

3. Tekrar grubu
4. Aitlik grubu
5. Edat grubu
6. Birleşik fiil
7. İsim-fiil grubu
8. Sıfat-fiil grubu
9. Zarf-fiil grubu
10. Unvan grubu
11. Sayı grubu
12. Ünlem grubu
13. Bağlama grubu
14. Kısaltma grubu

B. Cümleyi Meydana Getiren Unsurlar :

1. Yüklem
2. Özne
3. Nesne
4. Zarf
5. Yer tamlayıcısı
6. Cümle dışı unsurlar.

C. Cümle Unsurlarının Bulunuşu

Ç. Cümle Çeşitleri :

1. Yapılarına göre;
   a) Basit cümle
   b) Sıralı cümle
   c) Bağlı cümle
   ç. Birleşik cümle :
      1) Şartlı birleşik cümle
      2) Ki'li birleşik cümle
      3) İçiçe birleşik cümle

2. Yüklemin türüne göre cümleler :
   a. İsim cümlesi
   b. Fiil cümlesi

3. Anlamlarına göre cümleler :
   a. Olumlu cümle
   b. Olumsuz cümle
   c. Soru cümlesi

4. Yüklemin yeri bakımından cümleler;
   a. Kurallı cümle
   b. Devrik cümle

III. BÖLÜM

Cümle Çözümlenmesi (Tahlili)

IV. BÖLÜM

İmlâ ve Noktalama

DUYURULAR :

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verilmiştir, 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

BAKAN ADINA

Necdet ÖZKAYA
Genel Müdür

Tarih ve Sayısı : 30.6.1992 - 58160
Kurumun Adı : Özel İçel Atılım Dershanesi
Adresi : Çankaya Mah. 151 Sok. Yeni İşhanı No : 10 - İçel
Kurucusu : Özel Eğitim Hiz. Basın Yayın Dağıtım Pazarlama Turizm İnşaat Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. adına Hasan Hüseyin Bozdemir
Kontenjanı : 132 öğrenci

Tarih ve Sayısı : 30.6.1992 - 58153
Kurumun Adı : Özel Esfen Dershanesi
Adresi : Arifiye Mah. Adliye Sok. No : 7 - Eskişehir
Kurucusu : Hayrettin Moğal
Kontenjanı : 128 öğrenci

Tarih ve Sayısı : 30.6.1992 - 58156
Kurumun Adı : Özel Üçler Dershanesi (Şb.)
Adresi : Tınaztepe Mah. Kızılırmak Sok. No : 21/5 - Ankara
Kurucusu : Sıddık Köksal
Kontenjanı : 66 öğrenci

Tarih ve Sayısı : 1.7.1992 - 58238
Kurumun Adı : Özel Özgün Sistem Dershanesi
Adresi : Kuşdili Mah. Nur İşhanı - Kırşehir
Kurucusu : Kırşehir Özgün Sistem Dershanesi Ltd. Şti. adına Süleyman Dalkılıç
Kontenjanı : 90 kursiyer

Tarih ve Sayısı : 25.6.1992 - 57881
Kurumun Adı : Özel Nevşehir Yıldız Dershanesi
Adresi : Atatürk Bulvarı No : 57/3 - Nevşehir
Kurucusu : Mustafa Sağdıç
Kontenjanı : 38 öğrenci

Tarih ve Sayısı : 19.6.1992 - 57542
Kurumun Adı : Özel Atafen Lisesi
Adresi : Gültepe Mah. Fatih Cad. No : 50 İzmit - Kocaeli
Kurucusu :: Mehmet Tüysüz
Kontenjanı : 252 öğrenci

Tarih ve Sayısı : 30.6.1992 - 58147
Kurumun Adı : Özel Emre İlkokulu
Adresi : Bilir Sk. No : 41 Kavaklıdere - Ankara
Kurucusu : Mehmet Sait Sarısaçlı
Kontenjanı : 191 öğrenci (Anasınıfı : 41 öğrenci)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BU DERGİDEKİ YÖNETMELİKLER, KARARLAR, GENELGELER VE DUYURULAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	16	31	46	61
2	17	32	47	62
3	18	33	48	63
4	19	34	49	64
5	20	35	50	65
6	21	36	51	66
7	22	37	52	67
8	23	38	53	68
9	24	39	54	69
10	25	40	55	70
11	26	41	56	71
12	27	42	57	72
13	28	43	58	73
14	29	44	59	74
15	30	45	60	75

Abone kaydının yapılabilmesi için abone bedeli (50.000 TL.) İllerde Defterdarlık Muhasebe Müdürlüklerine. İlçelerde Malmüdürlüklerine (Çeşitli Gelirler Faslına) yatırılarak Vezne Alındısının ASLININ AÇIK ADRESİNİZLE birlikte "Millî Eğitim Bakanlığı - Yayımlar Dairesi Başkanlığı - Tebliğler - Ankara" adresine gönderilmesi gerekmektedir.

MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ - ANKARA 199